

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Παιδαγωγική Έρευνα στο Αιγαίο

8η Ημερίδα Υποψηφίων Διδακτόρων

Βιβλίο Περιλήψεων

**Παιδαγωγική Έρευνα στο Αιγαίο, 8^η Ημερίδα Υποψήφιων Διδασκόντων
Βιβλίο Περιλήψεων**

Επιμέλεια

Πολύκαρπος Καραμούζης, Καθηγητής, Πρόεδρος ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Αλιβίζος Σοφός, Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Μιχαήλ Σκουμιάς, Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Εμμανουήλ Φωκίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Μαριάνθη Οικονομάκου, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Επικοινωνία

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Δημοκρατίας 1, 85132 Ρόδος

Τηλ. 22410 99210-12 • Φαξ 2241099209 • E-mail: PTDE_Gramm@aegean.gr

www.pre.aegean.gr

Περιεχόμενα

Ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην ψηφιακή εποχή, <i>Σπύρος Σπύρου & Αλιβίζος Σοφός</i>	4
Ο ρόλος των νέων μορφών εκπαίδευσης στις πολιτικές εκπαίδευσης των προσφύγων στις ευρωπαϊκές χώρες (2000-2020). Η περίπτωση της Ελλάδας μετά την προσφυγική κρίση του 2015, <i>Άγγελος Αθανασόπουλος & Αλιβίζος Σοφός</i>	5
Η επίδραση της ανατροφοδότησης του εκπαιδευτικού στην ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση, <i>Άγγελος Χαραλάμπους & Μαρία Δάρρα</i>	6
Απόψεις εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης για τις ήπιες δεξιότητες: Αποτελέσματα Πιλοτικής έρευνας, <i>Αικατερίνη Βραχνά & Ασημίνα Τσιμπιδάκη</i>	7
Αναπαραστάσεις του νοσηρού υπό το πρίσμα της ευγονικής στο μυθιστόρημα "Στου Χατζηφράγκου" (1963), <i>Αμαλία Αλαπάντα</i>	8
Η Πρακτική της Επιχειρηματολογίας στο Περιεχόμενο του Σχολικού Εγχειριδίου Φυσικής της Α' Λυκείου για τις Δυνάμεις και την Κίνηση, <i>Μελπομένη Μαστρογιωργάκη & Μιχαήλ Σκουμιός</i>	9
Βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνών για τη διδασκαλία της αναπαραγωγής στον άνθρωπο και της κυτταρικής διαίρεσης, <i>Σεβαστή Τσαγγάρη & Μιχαήλ Σκουμιός</i>	10
Η συμβολή μαθημάτων για τις δυνάμεις και την κίνηση που βασίζονται στη «μάθηση τριών διαστάσεων» στις ικανότητες των μαθητών του Γυμνασίου να σχεδιάζουν διερευνήσεις, <i>Μαργαρίτα Παπακωνσταντίνου & Μιχαήλ Σκουμιός</i>	11
Διαδικασία επιλογής αρχαίων ελληνικών εφευρέσεων για τη δημιουργία εκπαιδευτικού λογισμικού Εικονικής Πραγματικότητας, <i>Παναγιώτης Αντωνόπουλος & Εμμανουήλ Φωκίδης</i>	12
Ψηφιακή Λαογραφία και Εκπαίδευση: Διερεύνηση ζητημάτων της εξεταστικής περιόδου των φοιτητών μέσω των διαδικτυακών μιμίδων, <i>Ευηλένα Καρδαμήλα & Γεώργιος Κατσαδώρας</i>	13
Η απόδοση κοινωνικών χαρακτηριστικών σε επώνυμα πρόσωπα μέσα από μεθόδους ποιοτικής έρευνας: Συνεντεύξεις για την περίπτωση του Νικόλα Άσιμου, <i>Εμμανουήλ Κυριαζάκος & Γιώργος Κατσαδώρας</i>	14
Το πορτρέτο του Φαγιούμ στην ποίηση του Κυρ. Χαραλαμπίδη και του Κ.Π. Καβάφη, <i>Δημήτριος Λαδικός & Λουίζα Χριστοδουλίδου</i>	15

Ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην ψηφιακή εποχή

Σπύρος Σπύρου, Αλιβίζος Σοφός

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια, ο ψηφιακός μετασχηματισμός των κοινωνικών δομών καθιστά πλέον σαφές ότι η ψηφιοποίηση επηρεάζει εκτός των άλλων τομέων κι ολόκληρο το εκπαιδευτικό περιβάλλον. Ειδικότερα, στον τομέα της εκπαίδευσης μπορούμε να κατανοήσουμε τα νέα μέσα ως ένα ψηφιακό εργαλείο με το οποίο μπορούμε να πετύχουμε ή να εφαρμόσουμε κάτι που έχουμε σχεδιάσει. Σε αυτήν την περίπτωση, συνήθως μιλάμε για ψηφιοποίηση στην εκπαίδευση. Ως βασικό και κύριο κομμάτι της διδακτορικής διατριβής με τίτλο «Ο ρόλος των Νέων Τεχνολογιών για τη δικτύωση των Ορεινών Σχολείων στην περιοχή του Τροόδου: Σχεδιασμός και υλοποίηση πρακτικών συμπληρωματικής σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης» είναι η δημιουργία ψηφιακών μαθησιακών αντικειμένων για την αξιοποίησή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία και τη μάθηση στο σπίτι σε απομακρυσμένες, ορεινές και νησιωτικές περιοχές. Η ερευνητική διαδικασία της διδακτορικής διατριβής θα εστιάσει στο πώς η αξιοποίηση στη διδασκαλία διαδραστικού, εκπαιδευτικού υλικού και ψηφιακών μαθησιακών αντικειμένων (τα οποία θα υπάρχουν στα νέα σχολικά εγχειρίδια) μπορούν να βελτιώσουν τη σχολική επίδοση των μαθητών/τριών νησιωτικών περιοχών κι αν ο γραμματισμός στα μέσα αυξάνει τα κίνητρα των μαθητών/τριών για μάθηση. Θα εξεταστούν οι απόψεις των μαθητών/τριών, οι απόψεις των εκπαιδευτικών καθώς και των γονέων με ειδικά ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις. Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστεί η βιβλιογραφική ανασκόπηση που πραγματοποιήθηκε με θέμα τη δημιουργία διαδραστικού, ψηφιακού, εκπαιδευτικού υλικού με γενικό σκοπό τον εντοπισμό συγκεκριμένων παραμέτρων και κατευθυντήριων γραμμών για το διαδραστικό, εκπαιδευτικό υλικό και των ψηφιακών μαθησιακών αντικειμένων που θα δημιουργηθούν. Επίσης, θα αναλυθούν τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου που απαντήθηκε από 127 εκπαιδευτικούς απ' όλη την Ελλάδα και επιχειρήσει να εξακριβώσει σε ποιο μονοπάτι θα κινηθεί η διαδικασία δημιουργίας διαδραστικού, ψηφιακού, εκπαιδευτικού υλικού από τη βάση του εκπαιδευτικού συστήματος και πρωταγωνιστές της μαθησιακής διαδικασίας τους εκπαιδευτικούς.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Σπύρος Σπύρου είναι δάσκαλος από το 2009 έως και σήμερα στο Δημοτικό Σχολείο των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων Ρόδου “Πυθαγόρας” (Κολλέγιο Ρόδου) και από το 2014 Διευθυντής στο ίδιο σχολείο. Είναι κάτοχος δύο μεταπτυχιακών διπλωμάτων το ένα με τίτλο «Επιστήμες της αγωγής – Εκπαίδευση με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών» και το άλλο με τίτλο “Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων”. Από τον Οκτώβριο του 2019 είναι Υπ. διδάκτορας ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου Επίσης και μέλος της ερευνητικής ομάδας «Ψηφιακά Μέσα στην Εκπαίδευση και Γραμματισμός στα Μέσα» του εργαστηρίου Ψυχολογίας, Παιδαγωγικών Ερευνών και Μέσων στην Εκπαίδευση του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Π.Τ.Δ.Ε.) με συντονιστή τον καθηγητή κ. Σοφό Αλιβίζο (Λοΐζο). Έχει πλούσια επιμορφωτική δράση με θεματολογία τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση και ποικίλη ερευνητική δραστηριότητα με συμμετοχές σε επιστημονικά συνέδρια και δημοσιεύσεις.

Ο ρόλος των νέων μορφών εκπαίδευσης στις πολιτικές εκπαίδευσης των προσφύγων στις ευρωπαϊκές χώρες (2000-2020). Η περίπτωση της Ελλάδας μετά την προσφυγική κρίση του 2015

Άγγελος Αθανασόπουλος, Αλιβίζος Σοφός

Περίληψη

Κύριος άξονας της εργασίας είναι οι πολιτικές μη τυπικής εκπαίδευσης των αναγνωρισμένων προσφύγων και των κατόχων Διεθνούς προστασίας στις ευρωπαϊκές χώρες. Ιδιαίτερη έμφαση επιχειρείται να δοθεί στις πολιτικές γλωσσομάθειας ως μέσω κοινωνικής ενσωμάτωσης των προσφύγων στις τοπικές κοινωνίες καθώς και στις πολιτικές επιμόρφωσης και μετεκπαίδευσης τους. Σημαντικό σημείο θα είναι η ανάδειξη της έλλειψης της χρήσης των νέων τεχνολογιών και των νέων μορφών μη τυπικής εκπαίδευσης στα προγράμματα που υλοποιήθηκαν σε ωφελούμενους πολίτες τρίτων χωρών. Ενώ υπάρχει πληθώρα πρωτογενούς υλικού και εκθέσεων της Ε.Ε. καθώς και ευρωπαϊκών χωρών δεν εντοπίστηκαν στην Ελλάδα έρευνες σχετικές με το θέμα. Για την μεθοδολογία της έρευνας ακολουθήθηκε η κοινή πρακτική και αντλήσαμε στοιχεία από σχετικές έρευνες. Στη συνέχεια δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο για ημιδομημένες συνεντεύξεις και ακολούθησε πυλωτική έρευνα σε υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Τα όσα εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια της πυλωτικής έρευνας βοήθησαν σημαντικά στο να αντιληφθούμε τον τρόπο σκέψης των Υπηρεσιακών παραγόντων καθώς τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν. Με τον τρόπο αυτό διαμορφώθηκε η τελική μορφή του ερωτηματολογίου για τις συνεντεύξεις παραλείποντας τα πλεονάζοντα στοιχεία και εστιάζοντας στους άξονες οι οποίοι θα αποδείξουν την ισχύ του ερευνητικού ερωτήματος.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Υπ. Διδάκτορας ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αιγαίου, Κάτοχος MBA, Ελληνοαμερικάνικο Εκπαιδευτικό Κολλέγιο, Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος "Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο", Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστημίου Αιγαίου, Πτυχιούχος Διεθνών Σχέσεων, Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών, Πανεπιστημίου Αιγαίου. Έχει εργαστεί στον Τουρισμό ως Στέλεχος Τουριστικού Γραφείου με αντικείμενο Δημόσιες Σχέσεις και Μάρκετινγκ και σε Εταιρείες Συμβούλων ως Σύμβουλος Επιχειρήσεων. Στη Βουλή των Ελλήνων εργάστηκε ως επιστημονικός συνεργάτης Βουλευτή και ως Σύμβουλος Μετανάστευσης. Αυτή τη περίοδο είναι ο Ειδικός Σύμβουλος του Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής σε θέματα Διεθνών Σχέσεων, Ασύλου και Κοινωνικής Ένταξης. Επίσης διδάσκει μαθήματα Διαπολιτισμικότητας στα Κολλέγια City Unity College και Ελληνοαμερικάνικο Εκπαιδευτικό Κολλέγιο.

Η επίδραση της ανατροφοδότησης του εκπαιδευτικού στην ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση

Άγγελος Χαραλάμπους, Μαρία Δάρρα

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι, μέσω της ανάλυσης 22 ερευνών, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας και επιλέχθηκαν μέσω της αναθεωρημένης δήλωσης PRISMA 2020, να διερευνήσει την επίδραση της ανατροφοδότησης των εκπαιδευτικών στην ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει, ότι όλες οι έρευνες έχουν πραγματοποιηθεί στο διεθνή χώρο και κυρίως στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στην Ελλάδα δεν εντοπίστηκε καμία έρευνα, ενώ μόλις το ένα τρίτο των ερευνών αφορούν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Επίσης, από τις έρευνες προκύπτει, ότι η εφαρμογή διαφόρων τύπων ανατροφοδότησης έχει σημαντική επίδραση στις ακαδημαϊκές επιδόσεις των μαθητών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αφού: α) βελτιώνει τις βαθμολογίες των διαγωνισμάτων και τους τελικούς βαθμούς των τριμήνων στη Γλώσσα και τα Μαθηματικά, β) ενισχύει τη γραπτή ευχέρεια, τις γλωσσικές ικανότητες και την κατανόηση των γλωσσικών εννοιών, γ) διευκολύνει την πρόσληψη και την κατανόηση εννοιών μαθημάτων θετικής κατεύθυνσης, όπως τα Μαθηματικά, η Φυσική, η Χημεία, η Πληροφορική, ε) ενισχύει τη συμμετοχή των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία και την παρακολούθηση των μαθημάτων, στ) βοηθά τους μαθητές με χαμηλές επιδόσεις να βελτιώσουν την ακαδημαϊκή επίδοσή τους και ζ) βοηθά τους μαθητές να ανταπεξέλθουν πιο εύκολα στις εργασίες για το σπίτι.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Άγγελος Χαραλάμπους γεννήθηκε στα Ιωάννινα. Τα τελευταία είκοσι χρόνια εργάζεται σε δημοτικά σχολεία ως δάσκαλος. Αποφοίτησε από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μετεκπαιδεύθηκε στο διδασκαλείο «Δημήτριος Γληνός» του Π.Τ.Δ.Ε. του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης από το Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου στις «Επιστήμες της Αγωγής-Εκπαίδευση με Χρήση Νέων Τεχνολογιών» (M.Ed.), ενώ στο ίδιο τμήμα είναι υποψήφιος διδάκτωρ από τον Απρίλιο του 2022. Έχει δημοσιεύσει σε συνέδρια, επιστημονικά περιοδικά και ημερίδες. Έχει συμμετάσχει ως επιμορφωτής σε ημερίδες επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στις Νέες Τεχνολογίες. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται σε θέματα Μεθοδολογίας της Διδασκαλίας, στη χρήση των Νέων Τεχνολογιών και στην ανάπτυξη ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού για τα μαθήματα όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου.

Απόψεις εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης για τις ήπιες δεξιότητες: Αποτελέσματα Πιλοτικής έρευνας

Αικατερίνη Βραχνά, Ασημίνα Τσιμπιδάκη

Περίληψη

Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού γενικής (ΓΕ.) και ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης (ΕΑΕ) απέναντι στο σύγχρονο σχολείο δεν επιτάσσει μόνο σκληρές δεξιότητες, αλλά και εκείνες που ενισχύουν τον/την εκπαιδευτικό και όλους όσοι εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η παρούσα πιλοτική έρευνα μελετάει τις απόψεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με τις ήπιες δεξιότητες που υιοθετούν, πώς τις αξιολογούν, τα βασικά οφέλη, τις δυσκολίες που εμπíπτουν και τους τρόπους αξιοποίησής τους τόσο στη γενική όσο και στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Συνιστά μια ποιοτική ανάλυση συνεντεύξεων είκοσι (20) εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης της πρωτοβάθμιας, οι οποίοι/ες υπηρετούν στο νησί της Ρόδου. Η ανάλυση των δεδομένων ήταν μικτή συνδυάζοντας ποιοτικές και ποσοτικές μεθόδους. Τα ευρήματα της μελέτης ανέδειξαν ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί εστιάζουν στις δεξιότητες της συνεργασίας, της ενσυναίσθησης και της δημιουργικότητας. Επίσης, οι ήπιες δεξιότητες μπορούν να ωφελήσουν τόσο τους/τις εκπαιδευτικούς όσο και τους/τις μαθητές/τριες αλλά και τις οικογένειες τους. Μια σημαντική επισήμανση της συγκεκριμένης πιλοτικής μελέτης αποτελεί η κατάλληλη αξιοποίηση των ήπιων δεξιοτήτων από τους/τις εκπαιδευτικούς. Το γενικό συμπέρασμα της μελέτης είναι ότι οι εκπαιδευτικοί ΓΕ. και ΕΑΕ αντιλαμβάνονται τις ήπιες δεξιότητες ως ιδιαίτερα αξιολογήσιμες.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιας διδάκτορα

Γεννήθηκε στη Νέα Υόρκη. Αποφοίτησε από το Παιδαγωγικό Τμήμα (ΠΤΔΕ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου και είναι εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Είναι κάτοχος του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών του Τμήματος Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου με τίτλο: «Παιδικό Βιβλίο και Παιδαγωγικό Υλικό». Αποφοίτησε από την ΑΣΠΑΙΤΕ (Ρόδου) και συγκεκριμένα, από το ετήσιο πρόγραμμα «Συμβουλευτική και Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας» (ΠΕΣΥΠ). Έχει παρακολουθήσει τα σεμινάρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου: «Ψυχολογία, Συμβουλευτική, Κοινωνιολογία», «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση», «Διοίκηση Σχολικών Μονάδων» και «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση: Επαγγελματικός Προσανατολισμός και Συμβουλευτική Απασχόλησης». Τον Φεβρουάριο του 2022 ξεκίνησε την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου, με θέμα: «Ήπιες δεξιότητες (soft skills) εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης». Στα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται: Οι ήπιες δεξιότητες των εκπαιδευτικών ΓΕ. και ΕΑΕ.

Αναπαραστάσεις του νοσηρού υπό το πρίσμα της ευγονικής στο μυθιστόρημα "Στου Χατζηφράγκου" (1963)

Αμαλία Αλαπάντα

Περίληψη

Η μεγάλη επανάσταση στον τομέα της ιατρικής και των φυσικών επιστημών, που σημειώθηκε το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα στον δυτικό κόσμο, και η συνακόλουθη ανάδυση διαφόρων βιολογικών θεωριών της εξέλιξης άνοιξαν τον δρόμο για τον ευγονικό προβληματισμό. Η ευγονική, ως επιστημονική ενασχόληση με θέματα που αφορούν την βελτίωση των ενδιάθετων φυλετικών χαρακτηριστικών ενός έθνους ή μιας κοινωνικής τάξης με απώτερο στόχο την αποτροπή του βιολογικού τους εκφυλισμού, έθεσε τα θεμέλια για την ανάδυση ενός νέου επιστημονικού παραδείγματος, το οποίο θα εκφραζόταν με την βιολογική προσέγγιση των κοινωνικών συμπεριφορών και την ιατρικοποίηση των στρατηγικών εξουσίας. Στο πλαίσιο αυτό, έννοιες, όπως η «νοσηρότητα» και ο «εκφυλισμός», εισχωρούν δυναμικά στο κοινωνικό φαντασιακό, ενώ η έννοια της ασθένειας εργαλειοποιείται προκειμένου να προσδιοριστούν τα όρια απέναντι στην ετερότητα, και να αναδιαμορφωθούν τα αντιθετικά δίπολα υγιές/νοσηρό, φυσιολογικό/παθολογικό, ηθικό/ανήθικο. Σκοπό της παρούσας μελέτης αποτελεί ο εντοπισμός των ευγονικών επιδράσεων στο μυθιστόρημα του Κοσμά Πολίτη, Στου Χατζηφράγκου (1963), καθώς και η εξέταση του τρόπου ενσάρκωσης των επιδράσεων αυτών μέσα από την συγκρότηση των λογοτεχνικών αναπαραστάσεων του παθολογικού και του εκφυλισμένου. Ένα τέτοιο εγχείρημα με κεντρικό σημείο αναφοράς τον συσχετισμό μυθοπλασίας και ιστορικής πραγματικότητας εντάσσεται στο πλαίσιο της πολιτισμικής ποιητικής, ενώ τα μεθοδολογικά εργαλεία πάνω στα οποία βασίζεται είναι η πολιτισμική εικονολογία και η θεωρία της αφηγηματολογίας.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιας διδάκτορα

Η Αμαλία Αλαπάντα είναι υποψήφια διδάκτωρ στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου και διδάσκει ως φιλόλογος στην Δημόσια Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ, του Τμήματος Ισπανικής Γλώσσας και Πολιτισμού του ΕΑΠ, καθώς και του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ. Είναι κάτοχος του μεταπτυχιακού διπλώματος στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ, καθώς και του μεταπτυχιακού διπλώματος στη Λογοτεχνία από το ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ. Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα αφορούν στην Νεότερη Ιστορία και Λογοτεχνία και τη διδακτική τους. Έχει παρακολουθήσει πλήθος σεμιναρίων και επιμορφώσεων, ενώ έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια σε επιμορφωτικές ημερίδες και επιστημονικά συνέδρια.

Η Πρακτική της Επιχειρηματολογίας στο Περιεχόμενο του Σχολικού Εγχειριδίου Φυσικής της Α' Λυκείου για τις Δυνάμεις και την Κίνηση

Μελπομένη Μαστρογιωργάκη, Μιχαήλ Σκουμιάς

Περίληψη

Τα σχολικά εγχειρίδια διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Επιπρόσθετα, έχει υποστηριχθεί ότι η εμπλοκή των μαθητών με διαδικασίες επιχειρηματολογίας συμβάλλει σημαντικά στην εκπαίδευσή τους στις Φυσικές Επιστήμες. Όμως, είναι ιδιαίτερα περιορισμένη η έρευνα που μελετά την εμπλοκή διαστάσεων της επιχειρηματολογίας στα σχολικά εγχειρίδια Φυσικών Επιστημών. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της εμπλοκής διαστάσεων της επιχειρηματολογίας στις αναφορές και τις δραστηριότητες του σχολικού εγχειριδίου της Φυσικής της Α' Λυκείου για τις δυνάμεις και την κίνηση. Αναλύθηκαν συνολικά 274 αναφορές και δραστηριότητες για τις δυνάμεις και την κίνηση που περιλαμβάνονται στο εγχειρίδιο του μαθητή Φυσικής της Α' Λυκείου. Αναπτύχθηκε ένα πλαίσιο ανάλυσης που αξιολογεί τα επίπεδα εμπλοκής των διαστάσεων της επιχειρηματολογίας το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την ανάλυση των αναφορών και των δραστηριοτήτων. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης κατέδειξαν τα χαμηλά επίπεδα εμπλοκής των διαστάσεων της επιχειρηματολογίας στο περιεχόμενο του εγχειριδίου που αναλύθηκε.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιας διδάκτορα

Η Μελπομένη Μαστρογιωργάκη είναι εκπαιδευτικός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Φυσικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ολοκλήρωσε το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών «Επιστήμες της Αγωγής-Εκπαίδευση με Χρήση Νέων Τεχνολογιών» του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Εκπονεί διδακτορική διατριβή στο πεδίο της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών. Έχει εργασθεί ως εκπαιδευτικός-Φυσικός στον ιδιωτικό τομέα. Από το 2000 διδάσκει Φυσική στη δευτεροβάθμια δημόσια εκπαίδευση. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού Φυσικών Επιστημών και στη μελέτη των επιστημονικών επιχειρημάτων των μαθητών. Έχει δημοσιεύσει εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

Βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνών για τη διδασκαλία της αναπαραγωγής στον άνθρωπο και της κυτταρικής διαίρεσης

Σεβαστή Τσαγγάρη, Μιχαήλ Σκουμιός

Περίληψη

Η κατανόηση θεμάτων που αφορούν στην αναπαραγωγή του ανθρώπου αποτελεί αναγκαίο εφόδιο για μια υγιή σεξουαλική ζωή. Οι μαθητές που οικοδομούν επαρκείς γνώσεις σχετικά με την αναπαραγωγή και τη σεξουαλική υγεία, παρουσιάζουν πιο ενεργή και ασφαλή σεξουαλική ζωή κατά την ενηλικίωσή τους. Όμως, ερευνητικά δεδομένα καταδεικνύουν ότι οι μαθητές συνήθως έχουν και χρησιμοποιούν αντιλήψεις για τα παραπάνω ζητήματα οι οποίες είναι διαφορετικές της σχολικής γνώσης. Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια βιβλιογραφική ανασκόπηση εμπειρικών εργασιών, οι οποίες δημοσιοποιήθηκαν μετά το 1990 και έχουν ως αντικείμενο τη διδασκαλία της αναπαραγωγής στον άνθρωπο και της κυτταρικής διαίρεσης. Οι συγκεκριμένες έρευνες εντοπίστηκαν μέσω αναζήτησης σχετικών άρθρων σε έγκυρα συναφή διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και συλλογικούς τόμους. Οι εργασίες ταξινομήθηκαν με βάση τη θεματολογία τους σε δύο κατηγορίες (διερεύνηση των αντιλήψεων των μαθητών/τριών για την αναπαραγωγή στον άνθρωπο και την κυτταρική διαίρεση, επίδραση διδακτικών παρεμβάσεων για την αναπαραγωγή στον άνθρωπο και την κυτταρική διαίρεση, στα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών/τριών) και αναλύθηκαν με βάση το περιεχόμενό τους. Η ανασκόπηση αυτή επέτρεψε να αποσαφηνιστούν τα κύρια ευρήματα, καθώς επίσης και τα ελλείματα του σχετικού ερευνητικού πεδίου.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιας διδάκτορα

Η Σεβαστή Τσαγγάρη είναι εκπαιδευτικός Βιολόγος και διδάσκει 19 χρόνια σε σχολεία της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ και κατέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης από το Διατμηματικό Πρόγραμμα «Εφαρμογές της Βιολογίας στην Ιατρική», του τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ και της Ιατρικής Σχολής Αθηνών. Στο εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής της Ιατρικής Σχολής Αθηνών πραγματοποίησε τη διπλωματική της εργασία με τίτλο «Ανάλυση του πολυμορφισμού στο κωδικόνιο 129 του γονιδίου PRNP, που σχετίζεται με την εκδήλωση της νόσου Creutzfeldt – Jakob, στον ελληνικό πληθυσμό». Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην ανάλυση και την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία εννοιών της Βιολογίας με στόχο τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθητών και της ενεργητικότητάς τους συμμετοχής στη μαθησιακή διαδικασία.

Η συμβολή μαθημάτων για τις δυνάμεις και την κίνηση που βασίζονται στη «μάθηση τριών διαστάσεων» στις ικανότητες των μαθητών του Γυμνασίου να σχεδιάζουν διερευνήσεις

Μαργαρίτα Παπακωνσταντίνου, Μιχαήλ Σκουμιός

Περίληψη

Η εργασία αυτή διερευνά τη συμβολή μιας σειράς μαθημάτων για τις δυνάμεις και την κίνηση, σε πτυχές της πρακτικής που αφορά στο σχεδιασμό διερευνήσεων σε μαθητές του Γυμνασίου. Συγκροτήθηκε εκπαιδευτικό υλικό για τις δυνάμεις βασισμένο στη διδακτική προσέγγιση της «μάθησης τριών διαστάσεων», το οποίο εφαρμόστηκε σε 20 μαθητές της Β΄ τάξης του Γυμνασίου. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων (που συμπληρώθηκαν από τους μαθητές πριν και μετά τα μαθήματα) και των φύλλων εργασίας των μαθητών κατά τη διάρκεια των διδασκαλιών. Από την ανάλυση των δεδομένων προέκυψε ότι, μέσω αυτής της σειράς μαθημάτων, είναι εφικτή η βελτίωση των ικανοτήτων των μαθητών να διατυπώνουν ένα ερευνητικό ερώτημα, να αναγνωρίζουν την ανεξάρτητη μεταβλητή, την εξαρτημένη μεταβλητή και τις μεταβλητές ελέγχου, καθώς επίσης και να ελέγχουν και να επανασχεδιάζουν μια διερεύνηση.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιας διδάκτορα

Η Μαργαρίτα Παπακωνσταντίνου είναι πτυχιούχος του Τμήματος Φυσικής του Ε.Κ.Π.Α. Πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Σπουδών των Τμημάτων Φυσικής και Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΠΑ αποκτώντας μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης ηλεκτρονικής και ραδιοηλεκτρολογίας. Επίσης, ολοκλήρωσε τις σπουδές της στο Διιδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στα Τεχνο-οικονομικά Συστήματα της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του ΕΜΠ και του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Εκπονεί διδακτορική διατριβή στο πεδίο της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών. Εργάζεται ως μόνιμη εκπαιδευτικός του κλάδου Φυσικής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στη διερεύνηση των αντιλήψεων των μαθητών και στην ανάλυση και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για θέματα των Φυσικών Επιστημών. Εργασίες της είναι δημοσιευμένες σε διεθνή περιοδικά και σε πρακτικά διεθνών και ελληνικών συνεδρίων.

Διαδικασία επιλογής αρχαίων ελληνικών εφευρέσεων για τη δημιουργία εκπαιδευτικού λογισμικού Εικονικής Πραγματικότητας

Παναγιώτης Αντωνόπουλος, Εμμανουήλ Φωκίδης

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον για την αρχαία ελληνική τεχνολογία και γενικότερα για "παλιές" τεχνολογίες, όπως αυτό φαίνεται, για παράδειγμα, από την ίδρυση αντίστοιχων θεματικών μουσείων. Παράλληλα, παρατηρείται αυξανόμενο ενδιαφέρον για τη δημιουργία εκπαιδευτικών εφαρμογών που εμπίπτουν στο χώρο της Εικονικής Πραγματικότητας. Λαμβάνοντας υπόψη αυτά τα δύο στοιχεία, η παρούσα εργασία παρουσιάζει τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την επιλογή αριθμού αρχαίων ελληνικών εφευρέσεων ώστε αυτές να ενταχθούν σε σειρά τέτοιων εφαρμογών. Ελέγχθηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν τα βασικά χαρακτηριστικά των σημαντικότερων εφευρέσεων. Επιλέχθηκαν 2 εφευρέσεις από κάθε μία από τις 4 κατηγορίες που προέκυψαν. Στη συνέχεια, εξετάστηκαν μέθοδοι που θα επέτρεπαν την απεικόνιση των εφευρέσεων αυτών ως τρισδιάστατα μοντέλα, με βάση τους περιορισμούς του υλικού στο οποίο θα εκτελούνταν οι εφαρμογές. Παράλληλα, υλοποιήθηκαν τα διαδραστικά στοιχεία των μοντέλων, ώστε να προσομοιώνεται με ακρίβεια η λειτουργία των εφευρέσεων. Το τελικό στάδιο περιλάμβανε σειρά ελέγχων για την ορθή λειτουργία των μοντέλων, που οδήγησε σε διορθώσεις και βελτιώσεις. Αποτέλεσμα των παραπάνω διαδικασιών ήταν η δημιουργία 8 εφαρμογών αρχαίων εφευρέσεων.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Παναγιώτης Αντωνόπουλος είναι πτυχιούχος Εκπαιδευτικός Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και πτυχιούχος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Επίσης, κατέχει μεταπτυχιακό δίπλωμα από το Πρόγραμμα "Επιστήμες της αγωγής εκπαίδευση με χρήση νέων τεχνολογιών", του παραπάνω Τμήματος. Από το 2009 υπηρετεί ως μόνιμος καθηγητής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Από τον Δεκέμβριο του 2019 είναι υποψήφιος διδάκτορας με θέμα "Δημιουργία και αξιολόγηση λογισμικού Πλήρως Εμβυθιστικής Εικονικής Πραγματικότητας για τη μουσειακή εκπαίδευσή στην αρχαία ελληνική τεχνολογία".

Ψηφιακή Λαογραφία και Εκπαίδευση: Διερεύνηση ζητημάτων της εξεταστικής περιόδου των φοιτητών μέσω των διαδικτυακών μιμίδιών

Ευηλένα Καρδαμήλα, Γεώργιος Κατσαδώρας

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια τα διαδικτυακά μιμίδια αποτελούν ένα ανερχόμενο αντικείμενο που απασχολεί την επιστήμη της Λαογραφίας, καθώς είναι ένα σημαντικό δείγμα της διάδοσης του λαϊκού πολιτισμού στον χώρο του διαδικτύου. Μέσω των διαδικτυακών μιμίδιών ο λαϊκός πολιτισμός αποκτά νέες δυνατότητες και δυναμική και απευθύνεται σε άτομα που ανήκουν σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες. Μια τέτοια κοινωνική ομάδα αποτελούν οι σπουδαστές της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίοι ως ένα τμήμα του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου και εν γένει του λαού, έχουν τις δικές τους συνήθειες και προβληματισμούς. Κατά συνέπεια τα διαδικτυακά μέσα, τα οποία χρησιμοποιούν για να εκφραστούν, όπως τα διαδικτυακά μιμίδια, αποτελούν κομμάτι του σύγχρονου λαϊκού πολιτισμού και πρόσφορο έδαφος για μελέτη. Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθεί η έκφραση και η προβολή ζητημάτων της εξεταστικής περιόδου μέσα από τα διαδικτυακά μιμίδια των φοιτητών. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος πραγματοποιήθηκε θεματική ανάλυση του περιεχομένου δείγματος διαδικτυακών μιμίδιών σχετικών με την εξεταστική περίοδο των φοιτητών. Τα ευρήματα της έρευνας συμβάλλουν στην κατανόηση του φαινομένου των μιμίδιών, και της σύνδεσής τους με τον λαϊκό πολιτισμό καθώς και στη διεξαγωγή συμπερασμάτων για τους σύγχρονους τρόπους έκφρασης των φοιτητών μέσα από το διαδίκτυο.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιας διδάκτορα

Η Ευηλένα Καρδαμήλα είναι απόφοιτη του τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α. Απόκτησε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης της κατεύθυνσης "Λαογραφία και Εκπαίδευση" στον τομέα Επιστημών της Αγωγής από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α. και Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης "Επιστήμες της Αγωγής – Εκπαίδευση με Χρήση Νέων Τεχνολογιών" στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Από τον Οκτώβριο του 2022 εκπονεί διδακτορική διατριβή στο πεδίο της Ψηφιακής Λαογραφίας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Το έργο της έχει δημοσιευθεί σε επιστημονικά συνέδρια και περιοδικά. Παράλληλα, εργάζεται ως καθηγήτρια φιλολογικών μαθημάτων και ως χοροδιδάσκαλος παραδοσιακών χορών σε πολιτιστικούς συλλόγους.

Η απόδοση κοινωνικών χαρακτηριστικών σε επώνυμα πρόσωπα μέσα από μεθόδους ποιοτικής έρευνας: Συνεντεύξεις για την περίπτωση του Νικόλα Άσιμου

Εμμανουήλ Κυριαζάκος, Γιώργος Κατσαδώρας

Περίληψη

Ο Νικόλας Άσιμος υπήρξε μία αμφιλεγόμενη καλλιτεχνική προσωπικότητα στο χώρο της ελληνικής μουσικής σκηνής. Το μεγαλύτερο μέρος της μουσικής του πορείας το πέρασε στα Εξάρχεια και το όνομά του έχει συνδεθεί τόσο με την περιοχή όσο και με τις αντιεξουσιαστικές ομάδες που δρουν εκεί. Αν και η βασική έρευνα της διδακτορικής διατριβής στηρίζεται στο χώρο του διαδικτύου και στην επικοινωνία των μελών των μουσικών κοινοτήτων, θεωρήθηκε επιστημονικά ορθό να πραγματοποιηθεί συμπληρωματική έρευνα με συνεντεύξεις από άτομα που τον έζησαν ή που ασχολήθηκαν, λόγω επαγγέλματος, με το πρόσωπό του, προκειμένου να υπάρξει σύνδεση και σύγκριση με τη διαδικτυακή σκιαγράφηση των χαρακτηριστικών του. Ένας χαρισματικός τραγουδοποιός που, λόγω των ψυχολογικών διαταραχών του, έφτασε στο σημείο να δώσει τέλος στη ζωή του τον Μάρτιο του 1988. Όσο ζούσε, δεν δίστασε να πάει κόντρα σε κάθε είδους δεσμευτική ιδεολογία και σε κάθε μορφή ανθρώπινης εξουσίας. Το έργο του παραμένει μέχρι σήμερα επίκαιρο, αξιόλογο, πρωτότυπο και μνημονεύεται από πολλούς ανθρώπους της τέχνης.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Εμμανουήλ Κυριαζάκος είναι υποψήφιος διδάκτορας του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου από τον Ιούνιο του 2020. Το θέμα της διδακτορικής του διατριβής είναι «Η λειτουργία της φημολογίας, η απόδοση κοινωνικών χαρακτηριστικών και η αναγωγή σε 'θρύλο' επώνυμων προσώπων, μέσα από τη σύγχρονη κοινωνική δικτύωση. Η περίπτωση του Νικόλα Άσιμου» με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Γιώργο Κατσαδώρα. Στα βασικά επιστημονικά και ερευνητικά του ενδιαφέροντα συγκαταλέγονται ο λαϊκός πολιτισμός του διαδικτύου, οι διαδικτυακές μουσικές κοινότητες, η διαδικτυακή επικοινωνία μέσω των κοινωνικών δικτύων. Έχει συμμετάσχει σε πανελλήνια και διεθνή επιστημονικά συνέδρια (ως εισηγητής και ως μέλος οργανωτικής επιτροπής) και κείμενά του έχουν δημοσιευθεί σε πρακτικά συνεδρίων, συλλογικούς τόμους και διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Το πορτρέτο του Φαγιούμ στην ποίηση του Κυρ. Χαραλαμπίδη και του Κ.Π. Καβάφη

Δημήτριος Λαδικός, Λουίζα Χριστοδουλίδου

Περίληψη

Η παρούσα μελέτη στοχεύει στην εξέταση της επίδρασης που απηχούν τα πορτρέτα του Φαγιούμ (Αίγυπτος) στην ποίηση των Κ.Π. Καβάφη και Κυριάκου Χαραλαμπίδη. Γενικότερα, πρόκειται για μία προσέγγιση στα ονομαζόμενα «επιτύμβια» ποιήματα των δύο ποιητών. Ο όρος αυτός δικαιολογείται, καθώς τα πορτρέτα του Φαγιούμ αποτελούν προσωπογραφίες που ανακαλύφθηκαν στους τάφους των νεκρών που απεικονίζουν. Συγκεκριμένα, το ποίημα του Χαραλαμπίδη «Αρτεμίδωρε ευψύχι» (Δοκίμιν) αναφέρεται στην προσωπογραφία του Αρτεμίδωρου, η οποία ανακαλύφθηκε μαζί με τη μούμια του σε ομαδικό τάφο. Το αρχαιολογικό εύρημα και η επιγραφή «Αρτεμίδωρε ευψύχι» που το συνοδεύει, στάθηκαν η αφορμή για τη σύνθεση του ποιήματος, με καβαφικό τρόπο. Το εν λόγω ποίημα φέρει χαρακτηριστικά της ποιητικής που συγκεράζει ο Καβάφης στα ποιήματα: «Ευρίωνος τάφος» και «Εν τω μηνί Αθύρ». Ωστόσο, εκτός των συγκλίσεων, εντοπίζονται και αποκλίσεις από τον ποιητή - θυρεό, ως αποτέλεσμα του ανανεωτικού διακειμενικού διαλόγου του Χαραλαμπίδη με τον Αλεξανδρινό. Η ανάγνωση τόσο του ποιήματος του Χαραλαμπίδη όσο και αυτών του Καβάφη προσφέρει την ανασύνθεση των λεπτομερειών του νεκρού και της ταφής του, η οποία ακολουθεί ένα είδος προσωπογραφικής ακρίβειας. Δίχως άλλο, η ποιητική της αναθύμησης και νοσταλγίας χαρακτηρίζει την επιτάφια καβαφική ποίηση αλλά και την ποίηση του Χαραλαμπίδη.

Βιογραφικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα

Ο Δημήτριος Λαδικός γεννήθηκε στη Ρόδο στις 22 Αυγούστου 1986. Σπούδασε Ελληνική Φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι μεταπτυχιακές σπουδές του πραγματοποιήθηκαν στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, με ειδίκευση στις Επιστήμες της Αγωγής και συγκεκριμένα στην Ειδική Αγωγή. Συμμετείχε στο επιμορφωτικό πρόγραμμα “Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας” του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Από το 2011 εργάζεται ως φιλόλογος στην ιδιωτική εκπαίδευση. Είναι συγγραφέας διηγημάτων δημοσιευμένων σε συλλογικούς τόμους αλλά και σε έναν προσωπικό, με τίτλο Ιστορίες αλλόκοτων εποχών, το 2021, όπως επίσης και ενός μυθιστορήματος, με τίτλο Σαββατοκύριακο στο Ρίο, το 2019. Έχει συμμετάσχει και βραβευθεί σε λογοτεχνικούς διαγωνισμούς. Έχει δημοσιεύσει άρθρα στα Πρακτικά του διεθνούς συνεδρίου: Γλώσσας Ίμερος. Η ποίηση του Κυρ. Χαραλαμπίδη, και ακόμη της 6ης και 7ης Ημερίδας υποψηφίων διδασκόντων του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου (2021, 2022).